

HET
Wim Daniëls
TAALPUZZELBOEK

ALFABET UITGEVERS

Inleiding

Taalpuzzels, wat zijn dat?

Gangbare puzzelsoorten als kruiswoordraadsels, Zweedse puzzels en cryptogrammen zijn in feite ook taalpuzzels, want het draait daarin immers om het vinden van woorden op basis van gegeven omschrijvingen.

En woorden vormen mede de taal.

Wat maakt taalpuzzels dan anders?

In echte taalpuzzels neemt taal een veel prominentere plaats in.

De puzzels verlopen niet alleen aan de hand van taal, maar gaan ook óver taal. Dat wil zeggen over spreekwoorden en zegswijzen, bijzondere taalverschijnselen, ongewone lettercombinaties, aparte woorden, spelling, komma's, enzovoort. Verwacht bij taalpuzzels zoals ze in dit boek staan, dan ook niet allereerst de traditionele zwart-wit geblokte puzzelvormen. Die zijn er ook wel, enkele, maar het gaat hier veeleer om een mix van puzzelachtige taalvragen, waarbij op een andere manier een beroep wordt gedaan op het combinatievermogen van de puzzelaar. Uiteraard wel ook ter lering en vermaak.

Taaldarten

Het woord 'darten' is afgeleid van het Engelse 'dart' (werpspeer), dat zelf weer teruggaat op een Oudfrans woord dat 'angel' (haakje) betekent. Hiernaast kun je darten met woorden. Enkele van de woorden die gezocht worden, zijn cirkelwoorden of woordlussen. Dat zijn woorden waarvan de begin- en eindletter identiek zijn.

Vul de dartzpuzzel in aan de hand van onderstaande omschrijvingen.

De R in het midden is de laatste letter van elk woord.

Je moet dus van buiten naar binnen werken.

Als je alles goed hebt ingevuld, kun je in de buitenste ring een woord lezen dat verwijst naar een belangrijke activiteit.

1 Detectiesysteem.

2 De vergrotende trap van 'erg'.

3 Iemand die slachtoffers maakt.

4 Iemand die iets afstaat of schenkt aan een ander.

5 Iemand die bijeen houdt en verzorgt.

6 Dichterbij.

7 Gast, vent, kerel.

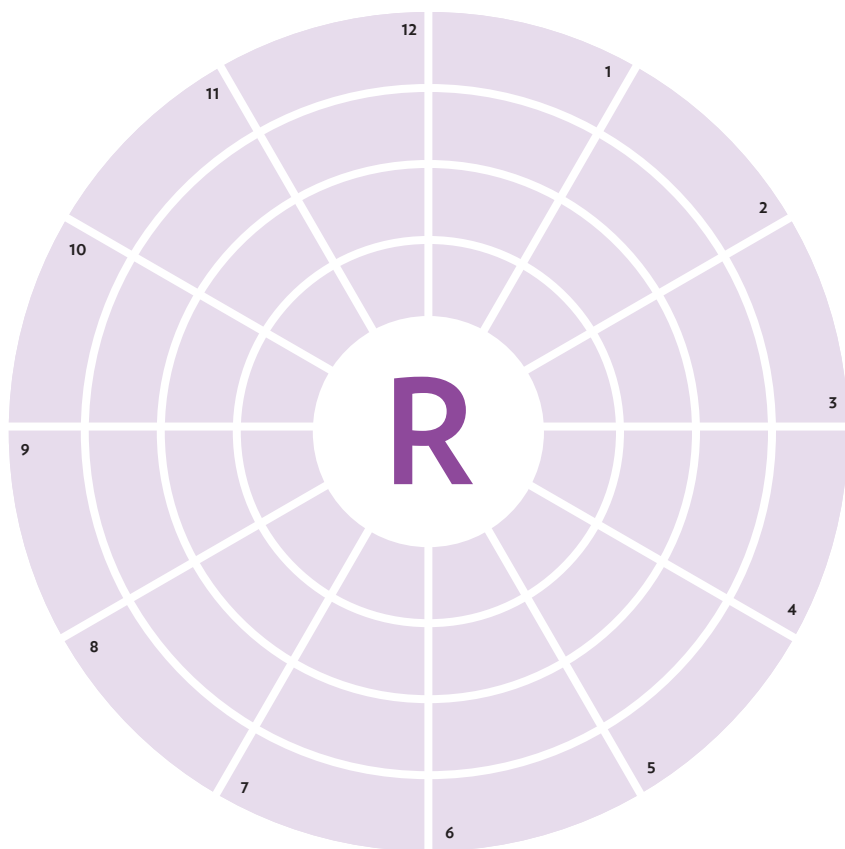
8 Het gebruik van geluid om de afstand tot objecten te meten.

9 Oude woordvorm met de betekenis 'opnieuw'.

10 Uitbouw bij een woning.

11 In het radioverkeer is het de boodschap voor 'ontvangen en begrepen'.

12 Rand.

OPLOSSING:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Iets met zoveel woorden zeggen

De Italiaanse violist en componist Niccolò Paganini (1782-1840) speelde tijdens een concert een keer een stuk dat bijzonder veel indruk maakte op een hoogwaardigheidsbekleder. Die vroeg een tijd later aan Paganini of hij dat ene stuk nog eens wilde spelen. Maar het was een geïmproviseerd stuk geweest, dat Paganini dus simpelweg niet kon herhalen. Naar verluidt zou hij daarom hebben gezegd: 'Paganini non ripete' (Paganini herhaalt zichzelf niet). Die zin is in Italië daarna een zegswijze geworden die mensen kunnen gebruiken als ze iets niet nog eens willen doen: 'Paganini non ripete.'

Hieronder staan in willekeurige volgorde 45 woorden die samen tien Nederlandse zegswijzen (uitdrukkingen) vormen. Om welke zegswijzen gaat het? Er mogen geen woorden overblijven.

GEEN ALS LINT ETEN DE IN DE LOPEN IN
PEN HET KLAPPEN HET DE BEHOEFT GOOIEN
KENNEN IN BIJ ZIJN GOEDE PLAAT IEMAND
VREEMD KLIMMEN WIJN DE PINKEN ROET EEN
EEN GAAN POETSEN VAN KRANS OP EEN HET
KOOL DOOR KAT ZWEEP STOVEN EIEREN PAKHUIS

1

2

3

4

5

6

7

8

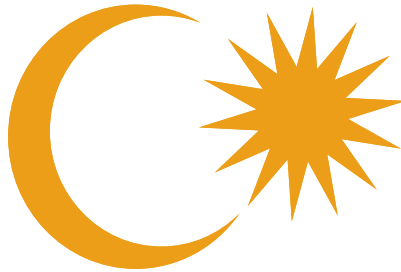
9

10

Maleis

In de koloniale tijd namen Nederlanders niet alleen allerlei producten mee uit Indonesië maar ook tal van woorden. Hiernaast zie je in de linkerkolom de betekenis van twintig woorden waarbij in het woordenboek Van Dale het etiket 'Maleis' is genoemd, wat wil zeggen: afkomstig uit het Maleis of schatplichtig aan het Maleis. En het Maleis vormt de basis van het Indonesisch.

Welke woorden horen bij de gegeven betekenissen? De juiste woorden staan in dezelfde horizontale rij als waarin de betekenissen staan. Dus het antwoord op 1 staat in de eerste horizontale rij.

Met de letters die bij de goedgekozen antwoorden staan, kun je een woord maken dat verwijst naar een bijzonder gevormd hulpmiddel dat het zicht bevordert. Welk woord is het? Het woord begint met een 'z' en eindigt op een 'e'.

1	bazaar	H	amok	I	arak	J	toko
2	in stukjes snijden	D	bedakken	E	tjintjangen	F	kramassen
3	drukte	K	soesa	L	sago	M	sarong
4	langdurig onderhandelen	D	sirammen	E	tandakken	F	soebatten
5	begroetingswoord	C	tjabé	D	slamat	E	tinka
6	ruwe klant	A	wadjan	B	sjappietouwer	C	pondok
7	wachthuisje	X	poeri	Y	pajoeng	Z	gardoe
8	banaan	K	gambir	L	pisang	M	koelie
9	smeerlap	T	patjakker	U	pedati	V	petjok
10	inlands dorp	D	pikol	E	negorij	F	roetjak
11	soort van gitaar	M	ringgit	N	ketjoeboeng	O	krontjong
12	ongeveer	H	dendeng	I	kirakira	J	aloenaloen
13	loopvogel	C	kadjang	D	kweekwee	E	kasuaris
14	koekje van kleefrijst	E	dodol	F	liplap	G	massooi
15	lepe vent	M	matahari	N	gladakker	O	tjampoer
16	stinkvrucht	L	tongtong	M	troeboek	N	doerian
17	neushoorn	I	badak	J	wouwou	K	toekang
18	kibbelen	J	toetoeppen	K	pidjetten	L	bakkeleien
19	kapmes	Q	pelita	R	golok	S	obat
20	citrusvruchten	S	djeroek	T	padie	U	pangolin

OPLOSSING: